

УДК 343.102

DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.03.3.26>

МЕЖІ ДИСКРЕЦІЇ СЛІДЧОГО СУДДІ ПІД ЧАС РОЗГЛЯДУ СКАРГ НА РІШЕННЯ, ДІЇ ЧИ БЕЗДІЯЛЬНІСТЬ СЛІДЧОГО, ДІЗНАВАЧА АБО ПРОКУРОРА В МЕЖАХ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

Слободенюк І.В.,
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри правоохоронної діяльності
та спеціальних юридичних наук
Національного університету водного господарства
та природокористування

Слободенюк І.В. Межі дискреції слідчого судді під час розгляду скарг на рішення, дії чи бездіяльність слідчого, дізнавача або прокурора в межах досудового розслідування.

У статті автор розглядає поняття дискреції (розсуду) слідчого судді та межі її застосування при розгляді скарг на рішення, дії чи бездіяльність слідчого, дізнавача або прокурора відповідно до ст. 307 КПК України. Досліджуються наукові підходи до визначення дискреційних повноважень, при цьому автор звертає увагу на те, що в законодавстві чітко не закріплено межі цієї дискреції. У свою чергу, все це створює відповідні складнощі в її практичному застосуванні. Автор підкреслює, що дискреція слідчого судді є важливим інструментом реалізації судового контролю, однак її межі залишаються предметом дискусій через відсутність єдиних критеріїв правозастосування.

Під час аналізу судової практики автор виявив різні підходи до розуміння меж дискреції та загальний їх вплив на забезпечення прав учасників кримінального процесу. Зокрема, автор вважає необхідним висвітлення думки як самих слідчих суддів, так і практикуючих адвокатів щодо можливостей і обмежень дискреції слідчого судді та її застосування. Зазначено, що наявність значної варіативності в правозастосуванні призводить до складнощів у забезпеченні правової визначеності. Також значної уваги потребують проблеми, які виникають через суб'єктивний підхід суддів до оцінки процесуальних рішень органів досудового розслідування, що може ускладнювати судовий контроль.

У дослідженні автор виділяє правові позиції Верховного Суду стосовно ролі слідчого судді, на які звертають практикуючі адвокати. Така практика є досить дискусійною та значною мірою впливає на визначення меж дискреції слідчого судді. Все це підкреслює складність застосування дискреційних повноважень суддею та викликає питання щодо обмеження судового втручання в процесуальні рішення органів досудового розслідування, що може мати різні наслідки для прав учасників кримінального процесу. З точки зору правника, у подальшому ставляться логічні запитання, щодо ролі слідчого судді.

У висновку зазначається, що питання меж дискреції слідчого судді є багатограним і суб'єктивним, а тому воно потребує подальшого осмислення та вдосконалення нормативно-правового регулювання з метою забезпечення балансу між оперативністю досудового розслідування та дотриманням прав учасників кримінального процесу.

Ключові слова: дискреційні повноваження, слідчий суддя, слідчий, прокурор, судовий контроль, право на оскарження.

Slobodeniuk I.V. The limits of the discretion of the investigating judge when considering complaints against decisions, actions or inaction of the investigator, inquirer or prosecutor within the framework of the pre-trial investigation.

In the article, the author examines the concept of discretion (discretion) of an investigating judge and the limits of its application when considering complaints about decisions, actions or inaction of an investigator, inquirer or prosecutor in accordance with Article 307 of the Code of Criminal Procedure of Ukraine. Scientific approaches to the definition of discretionary powers are studied, while the author draws attention to the fact that the limits of this discretion are not clearly fixed in the legislation. In turn, all this creates corresponding difficulties in its practical application. The author emphasizes that the discretion of an investigating judge is an important tool for implementing judicial control, but its limits remain the subject of debate due to the lack of uniform criteria for law enforcement.

During the analysis of judicial practice, the author identified different approaches to understanding the limits of discretion and their general impact on ensuring the rights of participants in the criminal

process. In particular, the author considers it necessary to highlight the opinions of both investigating judges themselves and practicing lawyers regarding the possibilities and limitations of the discretion of an investigating judge and its application. It is noted that the presence of significant variability in law enforcement leads to difficulties in ensuring legal certainty. Also, significant attention is required to the problems that arise due to the subjective approach of judges to the assessment of procedural decisions of pre-trial investigation bodies, which may complicate judicial control.

In the study, the author highlights the legal positions of the Supreme Court regarding the role of the investigating judge, which are referred to by practicing lawyers. Such practice is quite controversial and significantly affects the definition of the limits of the discretion of the investigating judge. All this emphasizes the complexity of the exercise of discretionary powers by a judge and raises questions about limiting judicial intervention in procedural decisions of pre-trial investigation bodies, which may have various consequences for the rights of participants in the criminal process. From the point of view of a lawyer, logical questions are further raised regarding the role of the investigating judge.

The conclusion notes that the issue of the limits of the discretion of the investigating judge is multifaceted and subjective, and therefore it requires further understanding and improvement of regulatory and legal regulation in order to ensure a balance between the efficiency of the pre-trial investigation and compliance with the rights of participants in the criminal process.

Key words: discretionary powers, investigating judge, investigator, prosecutor, judicial control, right to appeal.

Постановка проблеми. Актуальність дослідження меж дискреційних повноважень слідчого судді під час розгляду скарг на рішення, дії чи бездіяльність слідчого, дізнавача або прокурора в межах досудового розслідування зумовлена необхідністю забезпечення ефективного та справедливого судового контролю в рамках кримінального процесу. Судовий контроль є важливою гарантією прав учасників кримінального провадження, особливо на стадії досудового розслідування, коли вирішується питання про обґрунтованість і законність дій правоохоронних органів.

Дискреційні повноваження слідчого судді надають йому певну свободу при вирішенні питань, пов'язаних із оскарженням рішень, дій або бездіяльності слідчого, дізнавача чи прокурора. Однак, наділення такі повноваження слідчого судді не є безмежними і є логічним, що вони повинні відповідати принципам правової визначеності, пропорційності та необхідності їх застосування. Водночас відсутність чітких рамок для правового застосування цієї дискреції може призвести до неоднозначних трактувань або взагалі неналежного виконання суддями своїх обов'язків, що, у свою чергу, може спричинити порушення прав осіб, які звертаються зі скаргами, а також підірвати ефективність досудового розслідування. Проблематика цього питання полягає в тому, що на практиці існує низка ситуацій, коли межі дискреції слідчого судді є не достатньо ясними через недосконалість процесуального законодавства, а це створює простір для непослідовних або навіть необґрунтованих рішень. Ця неясність може призводити до негативних наслідків, таких як надмірне чи недостатнє втручання суду в діяльність органів досудового розслідування.

Мета дослідження: визначити, в яких випадках і яким чином слідчий суддя має право здійснювати контроль, а коли його втручання є неприпустимим або обмеженим, щоб не порушити принципи досудового розслідування та забезпечити належний баланс між правами обвинувачених та ефективністю розслідування. Все вищеперераховане підвищує ризик порушення прав учасників кримінального процесу та потребує удосконалення правового регулювання з метою забезпечення більшої чіткості та передбачуваності судових рішень у кримінальних справах.

Стан опрацювання проблематики. Дослідження меж дискреційних повноважень слідчого судді під час розгляду скарг на рішення, дії чи бездіяльність слідчого, дізнавача або прокурора в межах досудового розслідування є важливою темою в теорії кримінального процесу. Вивчення цієї проблеми стало актуальним з моменту запровадження інституту слідчого судді в Україні, що значно розширило можливості судового контролю на стадії досудового розслідування. Науковці і практики активно аналізують роль і межі дискреції слідчого судді, що відображає потребу в уточненні та вдосконаленні процесуальних норм.

У своїй монографії український науковець О.О. Торбас звертає увагу на складність аналізу повноважень слідчого судді, що зумовлена відсутністю у Кримінальному процесуальному кодексі України (далі – КПК України) єдиної статті, яка б комплексно визначала його процесуальний статус. На відміну від слідчого чи прокурора, функціональне призначення яких чітко врегульоване окремими нормами КПК України, діяльність слідчого судді характеризується розпорошеністю нормативного регулювання. Дослідники підкреслюють, що така фрагментарність правового закріплення обумовлює необхідність системного аналізу значного масиву норм кримінального процесуального законодавства для визначення меж дискреції слідчого судді. Враховуючи особливу роль цього

суб'єкта у здійсненні судового контролю на досудовій стадії кримінального провадження, питання його розсуду набуває особливої актуальності. З одного боку, слідчий суддя здійснює правосуддя в межах законодавчо визначених повноважень, що обмежує його можливості вільного тлумачення норм. З іншого боку, необхідність вирішення процесуальних питань, не врегульованих безпосередньо КПК України, вимагає від слідчого судді використання дискреційних повноважень та оцінки конкретних обставин справи [1]. У зв'язку з цим, слід наголосити на важливості вивчення судової практики та існуючих правових позицій Верховного Суду, оскільки вони допоможуть нам проаналізувати процеси формування усталених підходів до розуміння меж розсуду слідчого судді.

А ось у дисертації О.О. Торбас акцентує увагу на тому, що розсуд є однією з основних правових категорій, адже він дозволяє правозастосувачам приймати рішення, орієнтуючись на конкретні обставини справи. Такий підхід особливо важливо в умовах, коли нормативно-правові акти не можуть передбачити всі можливі варіанти розвитку подій. Без механізму розсуду правозастосування було б значно ускладнене тому, що законодавець не може заздалегідь врахувати всі нюанси кожної конкретної ситуації. Крім того, розсуд дає можливість правозастосувачам діяти гнучко, адаптуючи загальні норми до конкретних умов справи, тим самим зберігаючи ефективність і справедливість [2].

З цією думкою справедливо можна погодитись, адже розсуд дозволяє застосовувати право не лише механічно, а з урахуванням реальних обставин, що завжди є змінними і непередбачуваними. Правозастосувачам не доводиться шукати точну відповідність між ситуацією і жорстко прописаними нормами, що дозволяє приймати найбільш обґрунтовані рішення. Тому розсуд є необхідним інструментом для гнучкості правозастосування, збереження індивідуального підходу до кожної справи та ефективного застосування норм права.

Загалом, можна стверджувати, що аналіз наукових публікацій свідчить про необхідність подальшого дослідження та вдосконалення правового регулювання дискреційних повноважень слідчого судді. Проблема полягає не тільки в теоретичних аспектах визначення меж судової дискреції (розсуду), а й в усвідомленні практичного застосування цих повноважень, що у свою чергу дасть змогу нам зрозуміти подальші шляхи вдосконалення законодавства для формування єдиної судової практики і забезпечення правової визначеності та рівноваги в кримінальному процесі.

Виклад основного матеріалу. О. Губська, суддя Верховного Суду, звертає увагу на важливу проблему, що стосується відсутності чіткого визначення поняття «дискреція» в національному законодавстві. Зокрема, вона підкреслює, що хоча термін «дискреція» або «розсуд» часто вживається в численних законах та підзаконних актах, законодавча дефініція цього поняття відсутня [3]. Варто зазначити, що кримінально-процесуальне законодавство не є винятком у цій ситуації, а тому відсутність такої дефініції є досить негативним моментом для КПК України як одного з фундаментальних нормативно-правових актів кримінального права, бо це позбавляє його єдності та чіткості у визначенні меж і можливостей правозастосування.

Замість чіткого визначення поняття «дискреція», в національному законодавстві фіксується інша форма визначення — дискреційні повноваження. Саме поняття описує сукупність прав та обов'язків органів державної влади та місцевого самоврядування, осіб, уповноважених на виконання функцій держави, що надають можливість на власний розсуд визначати вид і зміст управлінського рішення або обирати з кількох варіантів рішень, передбачених нормативно-правовими актами [4]. Однак, таке визначення стосується переважно управлінських рішень і не охоплює дискрецію в процесі правозастосування, зокрема в контексті кримінального процесу, де дискреція стосується, наприклад, правової оцінки обставин та обрання відповідних заходів впливу з суб'єктивної сторони (розсуд) суддями. Цей недолік в національному законодавстві ускладнює розуміння і практичне застосування дискреції того ж самого слідчого судді у кримінальному процесі. Без чіткого визначення цього поняття важко забезпечити належний контроль за правозастосуванням і уникнути зловживань. Тому наявність такої дефініції була б важливою для забезпечення правової визначеності і стабільності правової системи в Україні.

Розглядаючи ж межі дискреції слідчого судді під час розгляду скарг на рішення, дії чи бездіяльність слідчого, дізнавача або прокурора в межах досудового розслідування, важливо зосередити увагу на нормах кримінального процесуального законодавства України, зокрема на положеннях статті 307 КПК. Законодавець чітко регулює повноваження слідчого судді у цих ситуаціях, що забезпечує правову визначеність і обмежує можливість зловживання дискрецією. Так, стаття 307 КПК України встановлює, що за результатами розгляду скарги на дії або бездіяльність органів досудового розслідування, слідчий суддя постановляє ухвалу відповідно до положень цього Кодексу. Таким чином, повноваження судді мають чітке законодавче підґрунтя і не є безмежними. Звісно, обмеження дискреції є важливим для підтримання законності в процесі, адже дозволяє слідчому судді приймати рішення тільки в межах, визначених законом. Згідно з частиною 2 статті 307 КПК,

слідчий суддя може ухвалити кілька видів рішень, що регламентуються нормами процесуального права. Зокрема, він може скасувати рішення слідчого, дізнавача чи прокурора, якщо ці рішення не відповідають вимогам закону або порушують права осіб. Така можливість дає змогу слідчому судді здійснювати контроль за законністю дій органів досудового розслідування та своєчасно усувати порушення прав людини. Крім того, слідчий суддя може скасувати повідомлення про підозру, якщо вважає, що воно не обґрунтоване або не відповідає вимогам кримінального процесуального законодавства [5]. Разом із тим, серед слідчих суддів немає єдиної позиції щодо доцільності перевірки обґрунтованості підозри на різних етапах досудового розслідування. Значна частина суддів вважає, що в межах оскарження повідомлення про підозру вони не повинні здійснювати таку перевірку, оскільки це може призвести до виходу за межі їхньої компетенції та втручання в дискреційні повноваження прокурора та слідчого. Деякі слідчі судді вказують на те, що така перевірка суперечить їх ролі незалежного арбітра, адже завчасне оцінювання доказів та кваліфікації правопорушення може вплинути на баланс між стороною обвинувачення і захисту. Наведемо приклади коментарів стосовно цього питання від слідчих суддів: 1. "...[Я]кщо я почну туди залазити в питання, наскільки воно обґрунтоване чи необґрунтоване, я не суд, я не розглядаю справу по суті. Тільки два місяці пройшло. Справа може розслідуватись ще місяць або ще чотири місяці. Так що я буду оцінювати? І як мені це оцінювати? Якщо докази всі не зібрані, сторона обвинувачення каже: "Ми розслідуємо". Можливо, вчинив, можливо, не вчинив". 2. ...[Н]е зрозуміло, що законодавець хотів, щоб слідчі судді в такому випадку розглядали: порушення процедури вручення чи обґрунтованість цієї підозри по суті. Я вважаю, що коли йде обґрунтованість підозри по суті, то це втручання в дискрецію того ж слідчого чи прокурора, і це не повинно бути притаманно слідчому судді в розумінні незалежного арбітра" [6].

Ще однією важливою можливістю є зобов'язання органів досудового розслідування припинити певні дії, якщо вони порушують права особи, або, навпаки, зобов'язання виконати конкретну процесуальну дію, якщо вона є необхідною для забезпечення правосуддя. Нарешті, слідчий суддя має право відмовити в задоволенні скарги, якщо скарга не має доказового підґрунтя або не відповідає вимогам законодавства [5]. Всі ці положення у теорії повинні створити систему контролю та забезпечення законності в досудовому розслідуванні, водночас не надаючи судді надмірних повноважень для самостійного визначення результату процесу, що може привести до порушення прав учасників. У такий спосіб, слідчий суддя має право діяти в межах законодавчо визначених рамок, що забезпечує баланс між гнучкістю правозастосування та необхідністю дотримання чітких правових стандартів.

Як ми вже зрозуміли дискреція слідчого судді є важливим аспектом судового контролю в кримінальному процесі, проте її реалізація часто призводить до зловживань та нехтування гарантіями прав підозрюваних осіб. У своїй статті Семен Ханін, заслужений юрист України та практикуючий адвокат, висвітлив проблему відсутності належного судового контролю за дотриманням строків досудового розслідування, що призводить до необмеженого перебування особи у статусі підозрюваної. Суть проблеми полягала в тому, що після завершення встановлених законом строків досудового розслідування прокурор не закрив кримінальне провадження, мотивуючи це тим, що таке рішення є його дискреційним правом. Оскарження бездіяльності прокурора вищому керівництву не призвело до ухвалення процесуального рішення у вигляді постанови, що фактично позбавило сторону захисту можливості вплинути на ситуацію. Коли захист звернувся до слідчого судді зі скаргою на бездіяльність прокурора, суд відмовив у її розгляді, зазначивши, що така бездіяльність не підлягає судовому контролю. Цим суддя фактично знівелював положення кримінального процесуального закону, який передбачає можливість оскарження дій або бездіяльності органів досудового розслідування та прокуратури, що обмежило доступ особи до правосуддя [7].

Окремо розглядається питання про оскарження повідомлення про підозру. Захист аргументував необхідність його скасування тим, що строки досудового розслідування закінчилися, однак суддя вирішив, що при розгляді таких скарг перевірка строків не є необхідною. Ба більше, навіть за умови перевірки суддя дійшов висновку, що повідомлення про підозру залишається чинним, а самі строки розслідування завершилися після його вручення. Така позиція суперечить нормам кримінального процесуального законодавства, які чітко встановлюють строки досудового розслідування та передбачають судовий контроль за їх дотриманням. Законодавець закріпив можливість оскарження повідомлення про підозру саме для запобігання свавільному затягуванню процесу. Однак суддя, ухвалюючи рішення у цій справі, фактично позбавив підозрюваного дієвого механізму захисту. [7]

Вважаю, що досить суперечливою є правова позиція ВС у постанові по справі № 991/7976/26 від 14 травня 2024 року, де зазначено: "Висловлені в ухвалі слідчого судді висновки за результатами розгляду клопотання про застосування запобіжного заходу щодо строків досудового розслідування не мають преюдиційного значення для суду, який буде з'ясовувати питання про те, чи

надійшов обвинувальний акт до суду в межах строку досудового розслідування” [8]. Також слід відмітити те, що у рішеннях Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду неодноразово зазначалося, що слідчий суддя не має повноважень втручатися в дискреційні повноваження сторони обвинувачення. Таку позицію Верховний Суд висловлював у постанові від 05.12.2023 у справі № 757/26714/22-к, постанові від 14.02.2023 у справі № 405/680/22 та постанові від 05.07.2022 у справі № 757/27041/21-к. В’ячеслав Коломійчук та Владислав Михайличенко у своїх дослідженнях аналізували ці рішення, наголошуючи на тому, що така позиція фактично звужує можливості судового контролю та ставить питання про реальну роль слідчого судді у досудовому розслідуванні [9]. Звідси виникають логічні питання: яка взагалі роль слідчого судді та його дискреції, якщо його повноваження є настільки обмеженими? Якщо судовий контроль зводиться лише до перевірки формальної відповідності дій сторони обвинувачення, то чи може він дійсно виконувати свою гарантійну функцію? На жаль, ці питання залишаються відкритими, хоча потрібно зазначити, що практика застосування норм кримінального процесуального законодавства свідчить про те, що навіть за наявності цих проблем слідчий суддя все ж здійснює оцінку законності, обґрунтованості та доцільності дій слідчого чи прокурора, що фактично є елементом дискреції. Сама ж відсутність контролю за дотриманням строків досудового розслідування створює ситуацію правової невизначеності та суперечить принципам верховенства права. Семен Ханін влучно підсумував, до чого може призвести така дискреція слідчого судді: “шлях до вічного перебування особи у статусі підозрюваної відкрито” [7].

Хочеться звернути увагу на думку Чучман О.І., яка підкреслює, що суб’єктивні особливості судді не лише впливають на процес оцінки доказів і ухвалення процесуальних рішень, але й формують індивідуальну правосвідомість та внутрішнє переконання [10]. Дійсно, таке розуміння є важливим для нас у зв’язку з тим, що саме ці категорії є основою судового розсуду, а не свавільного або довільного прийняття рішень. Цей підхід дозволяє уникнути хибного протиставлення суб’єктивного та об’єктивного в діяльності слідчого судді. Визнання ролі правосвідомості й внутрішнього переконання як складових процесуального розсуду дає змогу розглядати судові рішення не просто як механічне застосування норм, а як результат поєднання правових знань, професійного досвіду та особистісних особливостей судді.

Варто також підмітити і практичне значення цього підходу тому, що воно дозволяє краще зрозуміти, чому в подібних ситуаціях судді можуть ухвалювати різні рішення. Розгляд суб’єктивного елемента не як недоліку, а як неминучої складової судового контролю допомагає розширити підхід до вдосконалення судової практики. Зокрема, це вказує на необхідність системної підготовки суддів, розвитку правової культури та формування уніфікованих підходів до оцінки доказів і процесуальних дій. Таким чином, думка Чучман О.І. акцентує увагу на тому, що межі дискреції слідчого судді визначаються не лише правовими нормами, але й особистісними факторами, які, однак, не є довільними, а випливають із правосвідомості та внутрішнього переконання [10]. Існування дискреції дозволяє забезпечити баланс між незалежністю судді та правовою визначеністю, що, своєю чергою, сприяє більш справедливому та обґрунтованому здійсненню судового контролю.

Висновки. Проблема меж дискреції слідчого судді під час розгляду скарг на рішення, дії чи бездіяльність слідчого, дізнавача або прокурора в межах досудового розслідування є досить багатогранною. З одного боку, дискреційні повноваження судді не є абсолютними, оскільки їхні межі окреслені кримінальним процесуальним законодавством та судовою практикою. Закон встановлює рамки, які покликані забезпечити баланс між необхідністю контролю за діями правоохоронних органів та судовою незалежністю. Водночас, навіть чітко визначені межі не завжди гарантують ухвалення правильного рішення.

Судова дискреція неминуче пов’язана з суб’єктивністю, адже вона передбачає оцінку обставин конкретної справи, загальне розуміння ситуації та правильний аналіз правових норм. Різні судді можуть тлумачити схожі обставини по-різному, що впливає на єдність судової практики та передбачуваність правозастосування. Досвід судді, його правова позиція та здатність комплексно оцінювати правові й фактичні аспекти справи відіграють вирішальну роль у прийнятті справедливого рішення. Підсумовуючи, можна стверджувати, що хоча дискреція слідчого судді має встановлені межі, їхнє існування не завжди є гарантією об’єктивного та виваженого правосуддя. Відсутність єдиного підходу до оцінки певних процесуальних питань може призводити до суперечливих рішень та ускладнювати реалізацію судового контролю в кримінальному процесі. Загалом для правників має бути важливими поєднання належного тлумачення закону, узгодженості судової практики та вдосконалення механізмів контролю за дискреційними повноваженнями суддів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Торбас О.О. Розсуд в кримінальному процесі України: теоретичне обґрунтування та практика реалізації: монографія. Одеса: Юридична література, 2020. 284 с. URL: <https://dspace>.

- onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/992c6f4f-98cc-435f-8a38-b12a37e7d54c/content (дата звернення: 15.03.25).
2. Торбас О.О. Розсуд у кримінальному процесі України: автореф. дис. ... д. ю. н.: 12.00.09 – Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність. 2021 URL: <https://dspace.onua.edu.ua/items/599418ee-0c32-4077-80a0-2ff0de183f89> (дата звернення: 15.03.25).
 3. Дискреція та її межі: що говорить про це національне та міжнародне законодавство. *Судово-юридична газета*. URL: <https://sud.ua/ru/news/blog/187673-diskretyiya-ta-yiyi-mezhi-scho-govorit-pro-tse-natsionalne-ta-mizhnarodne-zakonodavstvo> (дата звернення: 15.03.25).
 4. Про затвердження Методології проведення антикорупційної експертизи: Наказ М-ва юстиції України від 24.04.2017 № 1395/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1395323-17#Text> (дата звернення: 15.03.25).
 5. Кримінальний процесуальний кодекс України: Кодекс України від 13.04.2012 № 4651-VI: станом на 26 груд. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> (дата звернення: 15.03.25).
 6. Роль слідчого судді у кримінальному провадженні : звіт за результатами дослідження / Белоусов Ю., Венгер В., Орлеан А., Крапивін Є., Шапутько С., Яворська В.; за заг. ред. Белоусова Ю. К., 2020. 252 с. URL: https://www.irf.ua/wp-content/uploads/2020/05/rol_slsuddya_web-2.pdf?fbclid=iwar3r1_t9ii_8mumqkumorawbvapcrmyhihvfuz3xrnnmoxfittz4ooyv7eli (дата звернення: 15.03.25).
 7. Як стало можливим довічне перебування у статусі підозрюваної особи. Закон і Бізнес. URL: <https://zib.com.ua/ua/162545.html> (дата звернення: 15.03.25).
 8. Постанова ВС від 14.05.2024 по справі № 991/7976/23. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/119099761#> (дата звернення: 15.03.25).
 9. Що мертве, померти не може, або Як козаки грали в процесуальний футбол | Miller law firm. Miller law firm. URL: <https://millerlawfirm.ua/shho-mertve-pomerty-ne-mozhe-abo-yak-kozaky-graly-v-prochesualnyj-futbol/> (дата звернення: 15.03.25).
 10. Чучман О. Розсуд слідчого судді у доказуванні при здійсненні судового контролю. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Сер.: Юриспруденція. 2022. № 56. С. 98–101. URL: <https://doi.org/10.32841/2307-1745.2022.56.21> (дата звернення: 15.03.25).